

ՀՀ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶ

ՀՀ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶ

Մարզկենտրոնը՝ ք.Արմավիր
Տարածաշրջանները՝ Արմավիր, Էջմիածին և Բաղրամյան
Քաղաքները՝ Վաղարշապատ, Արմավիր, Մեծամոր

ՀՀ Արմավիրի մարզը գտնվում է հանրապետության արևմտյան հատվածում:

Մարզը հյուսիսից **սահմանակից է** ՀՀ Արագածոտնի մարզին, արևելքից՝ մայրաքաղաքին, հարավ-արևելքից՝ ՀՀ Արարատի մարզին և արևմուտքից՝ **պետական սահմանով, սահմանակից է** Թուրքիային:

Տարածքը	1254 քառ. կմ
ՀՀ տարածքում մարզի տարածքի տեսակարար կշիռը	4.2 %
Քաղաքային համայնքներ	3
Գյուղական համայնքներ	94
Քաղաքներ	3
Գյուղեր	95
Բնակչության թվաքանակը 2007թ. հունվարի 1-ի դրությամբ	280.2 հազ. մարդ
<i>այդ թվում՝</i>	
քաղաքային	99.6 հազ. մարդ
գյուղական	180.6 հազ. մարդ
Քաղաքային բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը	35.5 %
ՀՀ բնակչության ընդհանուր թվաքանակում մարզի բնակչության թվաքանակի տեսակարար կշիռը, 2006թ.	8.7 %
Գյուղատնտեսական նշանակության հողեր (2006թ. հուլիսի 1-ի դրությամբ)	97000 հա
այդ թվում՝ վարելահողեր	43200 հա

Մարզի տարածքով են անցնում հանրապետական նշանակություն ունեցող ավտոխճուղիներ՝ Երևան–Արմավիր, Երևան–Քարակերտ և Երևան–Գյումրի, ինչպես նաև Երևան – Թբիլիսի երկաթուղին:

ՀՀ Արմավիրի մարզը հանրապետությունում առանձնանում է իր զարգացած **գյուղատնտեսությամբ և արդյունաբերությամբ**: Մարզի աշխարհագրական դիրքը և բնակլիմայական պայմանները նպաստավոր են, ինչպես **բուսաբուծության** (բազմամյա տնկարկներ, բանջարեղեն), այնպես էլ **անասնաբուծության** զարգացման համար:

Անասնապարծություն բնագավառում հիմնականում զարգացած է խոշոր և մանր եղջերավոր անասնաբուծությունը, խոզաբուծությունը և թռչնաբուծությունը, իսկ հողագործության մեջ՝ պտղաբուծությունն ու բուսաբուծությունը: Հիմնականում մշակվում են հացահատիկաբլնդեղենային և բանջարաբոստանային մշակաբույսեր:

Արդյունաբերությունը մասնագիտացած է էլեկտրաէներգիայի, սննդամթերքի, ըմպելիքի, ալկոհոլային խմիչքի արտադրության ու շինանյութերի հանքավայրերի շահագործման ուղղություններում:

Բեռնատրևորափոխադրումները մարզում իրականացվում են ավտոմոբիլային տրանսպորտով:

2006թ.-ին **մարզի տնտեսության** հիմնական ճյուղերի տեսակարար կշիռները հանրապետության համապատասխան ճյուղերի ընդհանուր ծավալում կազմել են.

- արդյունաբերություն՝ 4.5 %,
- գյուղատնտեսություն՝ 15.0 %,
- շինարարություն՝ 0.8 %,
- առևտուր և ծառայություններ՝ 3.3 %:

ՄԱՆՐԱԾԱԽ ԱՌԵՎՏՐԻ ՕԲՅԵԿՏՆԵՐ

	Քանակը		
	2004	2005	2006
Մանրածախ առևտրի օբյեկտներ, ընդամենը	444	450	495
<i>այդ թվում՝</i>			
խանութներ	69	75	85
կրպակներ	322	323	358
գյուղատնտեսական արտադրանքի շուկաներ	3	2	2
սպառողական ապրանքների շուկաներ	3	3	3
առևտրի այլ օբյեկտներ	47	47	47

ԿՐԹԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

	Քանակը		
	2004	2005	2006
Հաստատություններ, ընդամենը	203	203	194
<i>որոնցից՝</i>			
նախադպրոցական պետական	58	52	49
հանրակրթական պետական դպրոցներ	118	123	123
հանրակրթական ոչ պետական դպրոցներ	6	1	1
երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի դպրոցներ, մանկապատանեկան ստեղծագործական կենտրոններ	11	17	13
պետական միջին մասնագիտական ուսումնական	5	5	5
ոչ պետական միջին մասնագիտական ուսումնական	2	2	1
ոչ պետական բարձրագույն ուսումնական	3	3	2

Արմավիր քաղաքի (2006թ. տարեվերջին՝ 32.5 հազ. բնակիչ) գտնվում է Երևան քաղաքից 46 կմ դեպի հյուսիս-արևմուտք:

Մեծամոր քաղաքի (2006թ. տարեվերջին՝ 10.2 հազ. բնակիչ) քաղաքը նշանավոր է **ՀՀ ատոմակայանով**, որը զբաղեցնում է 300 հա տարածք, իր մեծությամբ և հզորությամբ միակն է Հարավային Կովկասում :

Վաղարշապատ քաղաքը (2006թ. տարեվերջին՝ 56.9 հազ. բնակիչ) գտնվում է Երևանից 16 կմ հեռավորության վրա: Մեծությամբ և նշանակությամբ մարզում այն առաջին քաղաքն է:

ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ

Համայնքի անվանումը	Բնակավայրի անվանումը
Արմավիր	ք. Արմավիր
Վաղարշապատ	ք. Վաղարշապատ
Մեծամոր	ք. Մեծամոր

ԳՅՈՒՂԱԿԱՆ ՀԱՄԱՅՆՔՆԵՐ

	Համայնքի անվանումը	Բնակավայրի անվանումը
1	Ալաշկերտ (նախկինում՝ Սովետական)	
2	Ակնալիճ	
3	Ակնաշեն	
4	Աղավնատուն	
5	Ամասիա	
6	Ամբերդ	
7	Այգեկ	
8	Այգեշատ (Արմավիրի տարածաշրջան)	
9	Այգեշատ (Էջմիածնի տարածաշրջան)	
10	Ապագա	
11	Այգեվան (նախկինում՝ Չերժինսկի)	
12	Առատաշեն	
13	Արագած	
14	Արագալի	
15	Արաքս (Արմավիրի տարածաշրջան)	
16	Արաքս (Էջմիածնի տարածաշրջան)	
17	Արզավանդ	
18	Արզինա	
19	Արմավիր	
20	Արշալույս	
21	Արտամետ	
22	Արտաշար	
23	Արտիմետ	
24	Արևադաշտ	
25	Արևաշատ	
26	Արևիկ	
27	Բագարան	
28	Բաղրամյան (Բաղրամյանի տարածաշրջան)	
29	Բաղրամյան (Էջմիածնի տարածաշրջան)	
30	Բամբակաշատ	
31	Բերքաշատ	
32	Գայ	
33	Գեղակերտ (նախկինում՝ Սամադար)	
34	Գետաշեն	
35	Գրիբոյեդով	
36	Դալարիկ	
37	Դաշտ	
38	Դողս	
39	Եղեգնուտ	
40	Երասխահուն	
41	Երվանդաշատ	
42	Զարթոնք	
43	Լենուդի	
44	Լեռնագոգ	
45	Լեռնամերձ	
46	Լուկաշին	
47	Լուսագյուղ	
48	Խանջյան	
49	Խորոնք	
50	Ծաղկալանջ	
51	Ծաղկունք	
52	Ծիածան	

	Համայնքի անվանումը	Բնակավայրի անվանումը
53	Կողբավան	
54	Հայթաղ	
55	Հայկաշեն	
56	Հայկավան	
57	Հացիկ	
58	Հովտամեջ	
59	Հուշակերտ	
60	Մայիսյան (նախկինում՝ Ժղանով)	
61	Մարգարա	
62	Մեծամոր	
63	Մերձավան	
64	Մյասնիկյան	
65	Միզաշատ	
66	Միզաստան	
67	Մուսայեռ	
68	Նայրանդյան	
69	Նոր Արմավիր	
70	Նոր Արտազես	
71	Նորակերտ	
72	Նորասպատ	
73	Նորավան	
74	Նոր Կեսարիա	
75	Շահումյան	
76	Շահումյանի թոշնաֆաբրիկա	
77	Շենավան	
78	Շենիկ	
79	Ոսկեհատ	
80	Պտղունք	
81	Ջանֆիդա	
82	Ջրաշեն	
83	Ջրառատ	
84	Ջրաբրի (նախկինում՝ Ջրառատի թոշնաֆաբրիկա)	
85	Սարդարապատ (նախկինում՝ Հոկտեմբեր)	
86	Վանանդ	
87	Վարդանաշեն	
88	Տալվորիկ	
89	Տանձուտ	
90	Տարոնիկ	
91	Փարաքար	
92	Փշատավան	
93	Քարակերտ	
94	Ֆերիկ	

ՀՀ ԱՐՄԱՎԻՐԻ ՄԱՐԶԻ ՊԱՅՄԱՆԱԿԱՆ 10000 ԲՆԱԿԻՉ ՈՒՆԵՑՈՂ ԹԱՂԱՅԻՆ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ՄԻ ՇԱՐՔ ԲՆՈՒԹԱԳՐԻՉՆԵՐ, 2006թ.

	Ընդամենը	նրանցից՝	
		կանայք ¹	տղամարդիկ ¹
Բնակչությունը, մարդ	10000	5080	4920
Ծնվածներ, մարդ	120	56	64
Մահացածներ, մարդ	77	36	41
Ամուսնություններ	57	X	X
Ամուսնալուծություններ	5	X	X
Մեկ բնակչի ապահովվածությունը ընդհանուր բնակմակերեսով, քառ.մ	24.5	X	X
Կրթության ոլորտ. հաճախումը կրթօջախներ, մարդ՝			
նախադպրոցական	120	65	56
հանրակրթական	1594	775	819
երաժշտական, արվեստի, գեղարվեստի կենտրոններ	53	40	13
միջին մասնագիտական	62	44	18
բարձրագույն մասնագիտական	20	13	7
Առողջապահության ոլորտ՝			
հաճախել են պոլիկլինիկա տարվա ընթացքում (հաճախումների քանակը)	22578
Մարզիկներ, մարդ	50	5	45
Զբաղվածներ, մարդ	4340
նրանցից՝ գիտական հիմնարկներում	5	2	3
նրանցից՝ գիտության դոկտոր	1	0.0	0.0
գիտության թեկնածուներ	2	1	1
ուսուցիչներ	131	110	21
բժիշկներ	15
կրտսեր բուժանձնակազմ	40
Գործազուրկներ /պաշտոնապես գրանցված/, մարդ	108	66	42
Սոցիալական ապահովության ոլորտ			
ընդհանուր կենսաթոշակառուներ, տարեվերջի դրությամբ, մարդ	1419
աղքատության ընտանեկան նպաստ և միանվագ դրամական օգնություն ստացող ընտանիքներ	206	X	X
Հաճախումների քանակը տարվա ընթացքում			
գրադարան	34283
թատրոն	-	-	-
համերգ	-	-	-
թանգարան	819
Իրավական ոլորտ			
հանցագործության դեպքերի քանակը, տարվա ընթացքում	19	X	X
այդ թվում՝ ոչ մեծ ծանրության	6	X	X
միջին ծանրության	8	X	X
ծանր	5	X	X
առանձնապես ծանր	0.0	X	X

¹ Ցուցանիշները հաշվարկային են: